VSEŽIVLJENJSKA KARIERNA ORIENTACIJA SE GRADI NA VEDNO NOVIH ZNANJIH

Na poti znanja in vseživljenjske karierne orientacije sem lani pristala v ciljni skupini 50+ in moram priznati, da je to doba, ki sem jo z veseljem čakala že od svojih mladih let. Morda nenavadno? Poleg prednikov, ki so me dodobra opremili z veščino branja, poslušanja in govora, sem imela že kot gimnazijka, kasneje študentka in pripravnica vedno prekrasne mentorje. Ti mentorji so s svojo plemenito energijo v mojem življenju pomenili vir znanja, védenja, modrosti. Nekateri od njih so se vračali s svetovnih popotovanj in nam širili obzorja s svojimi zgodbami, ob tem pa so bili tiste lastovke v svojih poklicih, ki so na svoja strokovna področja prinašali pomlad tako v družboslovnih kot naravoslovnih vodah. Kot nosilci novih spoznanj so bili bolj pogumni pri razvoju in implementaciji novih idej, metodologij, teorij ter so dodajali vrednost posamezniku in celotni družbi. Veliko jih je tudi med vami, zato hvala vam.

Znanje in delo se zlijeta v reko, ki jo imenujemo karierna pot. Ko gledam nazaj, vidim, kako se je moja karierna pot nenehno prepletala z izobraževanjem. Ko sem začela delati, to je bilo v gospodarstvu, sem že tam okusila čar nadaljnjega izobraževanja za takratne potrebe posebnega dela v propagandi. Moja radovednost in srce sta me pripeljala v izobraževanje odraslih, zato sem formalnim znanjem dodajala nova znanja in veščine s področja organizacije izobraževanja, kasneje usposobljenost nadgradila s študijem iz vodenja različnih izobraževalnih ustanov. Raziskovala sem nove metode za boljše delo v izobraževanju odraslih, od pedagoške komunikologije, alternativne poti v pedagogiki, nadgradila svoja osnov-

UVODNIK

na znanja in veščine na področju svetovanja odraslim v izobraževanju, se usposobila za poučevanje po nevrolingvistični metodi, do usvajanja mentorstva s krmiljenjem (coaching). Metoda dela, ki ima veliko obrazov in še ne ustreznega prevoda, kar je lahko za našo stroko tudi izziv.

Moja karierna pot je prepletanje izobraževanja in dela. Samo to pot prepletanja izobraževanja in dela imamo, vsak od nas jo ubira po svoje. Izobraževanje je postalo vedno bolj osebno. V prizadevanju za delo, ki ga želimo opravljati in ki naj bi nam zagotovilo človeka dostojno življenje, ponujamo vse svoje znanje.

Prav vsak trenutno odpuščen delavec s poklicno kvalifikacijo ali brez, ki s svojimi veščinami in znanjem na žalost ne ustreza zahtevam današnjega dela, na drugi strani žal tudi nima delodajalca, ki bi ga prepoznal kot vrednega in mu pomagal, da znanje dopolni. Manj razvite države južne Evrope imajo brezposelne izobražence, srednja in preostala Evropa jih mora nujno uvažati in jih nima nikoli dovolj. Prav tako je poseben nov pojav sveže izobraženi strokovnjak, katerega diploma, magisterij ali doktorat trenutno ne zagotavljajo zaposlitve v stroki, poklicu, ki ga je posameznik pred leti izbral – zaradi tako imenovanega strukturnega neskladja. Človekov življenjepiš na skupnem evropskem trgu, imenovanem Europass, na eni strani in trg dela v EU s svojimi potrebami ali pohlepom po kapitalu na drugi strani sta v popolnem neravnovesju. Vseeno je, kako to pojmuje in imenujemo: kriza, finančna, gospodarska, kriza vrednot ... Ukrepati je treba takoj!

Vsa evropska politika govori o vseživljenjskem izobraževanju in vseživljenjski karierni orientaciji. Cilji te politike ne bodo uresničeni, če ne bo politika še tako malega naroda zaznala akutne potrebe po dodatnem razvoju tega specifičnega področja, izobraževanja odraslih, in to kot samostojne vede v sodelovanju z vsemi socialnimi partnerji na trgu dela in za trg dela in za vsakega posameznika, ki želi delo.

Za družbo v krizi, ki kriči po korenitih spremembah, se lahko odgovori najdejo samo z veliko napora in energije; te odgovore moramo kot skupnost prek vseh politik ponuditi posamezniku skozi proces vseživljenjskega izobraževanja. Slednji mora odraslim zagotoviti krajše poti, ki so nujne za hitro spreminjajoči se trg dela. Pri odzivanju na spremembe so potrebna nova znanja in veščine za sodelovanje in vzpostavljanje sinergij. Predvsem pa je potrebno zaupanje tudi med nami, akterji na izobraževalnem trgu, to je snovalci politik, programov in izvajalci. Poleg stalnega izpopolnjevanja so za novo tisočletje nujne kompetence predvsem na področju sprejemanja drugačnosti, iskanja novih rešitev, bivanjskega smisla. Delo na današnji stopnji razvoja zahteva več kot znanje. Razvita osebnost z razpoložljivimi temeljnimi spretnostmi (znati učiti se, znati komunicirati, znati odločati in znati uravnavati medsebojne odnose) je prvi pogoj za opravljanje dela.

Samo tako se lahko zagotovi človeka dostojno življenje in ohrani kulturna dediščina neke civilizacije. Tako čutim svoje poslanstvo andragoga in verjamem, da nam skupaj uspe.

Miša Hrovath Derganc